

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 119/22

Luxemburg, 7 juli 2022

Arrest van het Hof in zaak C-576/20 | Pensionsversicherungsanstalt (Tijdvakken van kinderopvoeding in het buitenland)

In andere lidstaten vervulde tijdvakken van kinderopvoeding moeten in aanmerking worden genomen bij de berekening van het ouderdomspensioen

Het Hof van Justitie bevestigt zijn rechtspraak volgens welke de lidstaat die het pensioen dient uit te betalen van iemand die zowel vóór als na de overbrenging van zijn woonplaats naar een andere lidstaat waar hij zich aan de opvoeding van zijn kinderen heeft gewijd, uitsluitend in eerstbedoelde lidstaat heeft gewerkt en premies heeft betaald, deze tijdvakken van kinderopvoeding in aanmerking moet nemen

Na in Oostenrijk als zelfstandige te hebben gewerkt, is CC in november 1987 naar België verhuisd, waar zij twee kinderen heeft gekregen, respectievelijk op 5 december 1987 en 23 februari 1990. Zij heeft zich vanaf de geboorte van haar kinderen aan hun opvoeding gewijd, zonder arbeid te verrichten, zonder verzekeringstijdvakken te vervullen en zonder uitkeringen te ontvangen voor hun opvoeding. Dit was ook het geval in Hongarije, waar zij in december 1991 verbleef.

Na haar terugkeer naar Oostenrijk in februari 1993 bleef CC zich gedurende dertien maanden aan de opvoeding van haar kinderen wijden, maar was zij verplicht verzekerd en betaalde zij bijdragen voor het Oostenrijkse socialezekerheidsstelsel. Vervolgens heeft zij tot haar pensionering in die lidstaat gewerkt en premies betaald.

CC heeft bij de Oostenrijkse pensioendienst een ouderdomspensioen aangevraagd, dat haar bij besluit van 29 december 2017 is toegekend. De in Oostenrijk vervulde kinderopvoedingstijdvakken werden gelijkgesteld met verzekeringstijdvakken en in aanmerking genomen bij de berekening van het bedrag van haar pensioen. De in België en Hongarije vervulde kinderopvoedingstijdvakken werden daarentegen niet in aanmerking genomen.

CC heeft dit besluit betwist met het argument dat de in andere lidstaten vervulde tijdvakken van kinderopvoeding moesten worden gelijkgesteld met verzekeringstijdvakken op basis van artikel 21 VWEU, dat het recht van vrij verkeer van Unieburgers regelt, aangezien zij vóór en na deze tijdvakken in Oostenrijk werkte en aldaar bij de sociale zekerheid was aangesloten.

Na afwijzing van haar hoger beroep heeft CC beroep in *Revision* ingesteld bij het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk). Daar het voor deze rechter niet helemaal duidelijk is of in andere lidstaten vervulde kinderopvoedingstijdvakken in aanmerking moeten worden genomen voor de berekening

van het ouderdomspensioen, heeft hij het Hof verzocht om uitlegging van een bepaling van afgeleid Unierecht¹ die in dit geval *ratione temporis* van toepassing is. Volgens de verwijzende rechter valt namelijk niet uit te sluiten dat de voorwaarden waaronder deze tijdvakken in aanmerking kunnen worden genomen bij uitsluiting door deze bepaling worden vastgelegd, en dat CC niet aan die voorwaarden voldoet omdat zij op de datum waarop het eerste tijdvak van kinderopvoeding begon, niet – al dan niet in loondienst – werkzaam was in Oostenrijk.

In zijn arrest oordeelt het Hof dat deze bepaling niet bij uitsluiting regelt of en hoe door eenzelfde persoon in verschillende lidstaten vervulde tijdvakken van kinderopvoeding in aanmerking moeten worden genomen en bevestigt het dat deze tijdvakken in het onderhavige geval op grond van artikel 21 VWEU in aanmerking moeten worden genomen.

Beoordeling door het Hof

In de eerste plaats komt het Hof tot de slotsom dat artikel 44 van verordening nr. 987/2009 gelet op de bewoordingen ervan, de context waarin het is vastgesteld en de doelstellingen van de regeling waarvan het deel uitmaakt, aldus moet worden uitgelegd dat het niet bij uitsluiting regelt of en hoe de door eenzelfde persoon in verschillende lidstaten vervulde kinderopvoedingstijdvakken in aanmerking moeten worden genomen.

Uit de bewoordingen van deze bepaling blijkt niet dat de voorwaarden waaronder deze tijdvakken in aanmerking kunnen worden genomen uitsluitend door deze bepaling worden geregeld. Daarnaast vormt die bepaling weliswaar een codificatie van de rechtspraak van het Hof op dit gebied², maar was het arrest Reichel-Albert³ nog niet uitgesproken op de datum waarop verordening nr. 987/2009 in werking trad, zodat bij de vaststelling van die verordening geen rekening kon worden gehouden met de lessen die uit dat arrest kunnen worden getrokken en deze dus geen deel kunnen uitmaken van die codificatie.

Wat de context van artikel 44 van verordening nr. 987/2009 betreft, verduidelijkt het Hof onder verwijzing naar de titel en het hoofdstuk van deze verordening waarvan dit artikel deel uitmaakt, dat deze bepaling een aanvullende regel invoert waarmee de kans wordt vergroot dat de kinderopvoedingstijdvakken van de betrokkene volledig in aanmerking worden genomen en dus zoveel mogelijk wordt vermeden dat dit niet gebeurt.

Wat de doelstelling van verordening nr. 987/2009 betreft, stelt het Hof het volgende vast. Indien artikel 44 van deze verordening aldus word uitgelegd dat de voorwaarden waaronder in verschillende lidstaten vervulde kinderopvoedingstijdvakken in aanmerking kunnen worden genomen bij uitsluiting door deze bepaling worden

¹ Het gaat om artikel 44, lid 2, van verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB 2009, L 284, blz. 1). Dit artikel, met als opschrift „Inaanmerkingneming van tijdvakken van kinderopvoeding”, bepaalt in lid 2 dat, indien op grond van de wetgeving van de op grond van titel II van verordening nr. 883/2004 bevoegde lidstaat geen kinderopvoedingstijdvak in aanmerking wordt genomen, het orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving overeenkomstig titel II van verordening nr. 883/2004 op de betrokkene van toepassing was omdat deze aldaar, al dan niet in loondienst, werkzaam was op het tijdstip waarop op grond van die wetgeving de inaanmerkingneming van het kinderopvoedingstijdvak voor het kind in kwestie aanving, verantwoordelijk blijft voor de inaanmerkingneming van dat tijdvak als tijdvak van kinderopvoeding op grond van de door dat orgaan toegepaste wetgeving, alsof de kinderopvoeding op het grondgebied van de desbetreffende lidstaat had plaatsgevonden.

² In de arresten van 23 november 2000, Elsen ([C-135/99](#), EU:C:2000:647), en 7 februari 2002, Kauer ([C-28/00](#), EU:C:2002:82), heeft het Hof het criterium geformuleerd van een „nauw verband” of een „voldoende nauwe band” tussen de verzekeringstijdvakken die zijn vervuld in het kader van de uitoefening van een beroepsactiviteit in de lidstaat ten laste waarvan de betrokkene een ouderdomspensioen aanvraagt, en de kinderopvoedingstijdvakken die hij in een andere lidstaat heeft vervuld. Het Hof heeft geoordeeld dat het bestaan van een dergelijke (voldoende) nauwe band kan worden vastgesteld op grond van de omstandigheid dat personen die uitsluitend werkzaam zijn geweest in de lidstaat die hun ouderdomspensioen dient uit te keren, op het tijdstip van de geboorte van hun kind werkzaamheden in loondienst uitoefenden op het grondgebied van deze lidstaat, en dat derhalve de wetgeving van die lidstaat van toepassing is op in een andere lidstaat vervulde kinderopvoedingstijdvakken, die bij de toekenning van een dergelijk pensioen in aanmerking dienen te worden genomen.

³ In het arrest van 19 juli 2012, Reichel-Albert ([C-522/10](#), EU:C:2012:475), heeft het Hof geoordeeld dat artikel 21 VWEU aldus moet worden uitgelegd dat het de bevoegde autoriteit van een eerste lidstaat verplicht om voor de toekenning van een ouderdomspensioen de in een tweede lidstaat vervulde kinderopvoedingstijdvakken in aanmerking te nemen alsof deze tijdvakken op zijn nationale grondgebied waren vervuld door een persoon die alleen in de eerste lidstaat beroepsactiviteiten heeft verricht en die op het ogenblik van de geboorte van zijn kinderen tijdelijk is gestopt met werken en wegens strikt familiale redenen zijn woonplaats naar het grondgebied van de tweede lidstaat heeft overgebracht.

geregeld, zou dit erop neerkomen dat de lidstaat die het ouderdomspensioen dient uit te betalen van iemand die zowel vóór als na de overbrenging van zijn woonplaats naar een andere lidstaat waar hij zich aan de opvoeding van zijn kinderen heeft gewijd, uitsluitend in eerstbedoelde lidstaat heeft gewerkt en premies heeft betaald, zou kunnen weigeren om de door hem in die andere lidstaat vervulde tijdvakken van kinderopvoeding in aanmerking te nemen, en hem dus zou kunnen benadelen louter omdat hij gebruik heeft gemaakt van zijn recht van vrij verkeer. Een dergelijke uitlegging zou dus indruisen tegen de doelstellingen van deze verordening, in het bijzonder de doelstelling om de naleving van het beginsel van vrij verkeer – zoals verankerd in artikel 21 VWEU – te waarborgen, en zou derhalve de nuttige werking van artikel 44 van die verordening in gevaar kunnen brengen.

In de tweede plaats is het Hof van oordeel dat, om de naleving van dat beginsel te verzekeren, de lessen van het arrest Reichel-Albert kunnen worden toegepast op een situatie als in het hoofdgeding aan de orde is, waarin de betrokkene niet voldoet aan de in dat artikel 44 gestelde voorwaarde dat hij, al dan niet in loondienst, werkzaam was, die volgens die bepaling moet worden vervuld wil de lidstaat die zijn ouderdomspensioen dient uit te betalen, bij de toekenning van dat pensioen de door hem in andere lidstaten vervulde kinderopvoedingstijdvakken in aanmerking kunnen nemen. Bijgevolg is deze lidstaat op grond van artikel 21 VWEU verplicht om deze tijdvakken in aanmerking te nemen, mits deze persoon zowel vóór als na de overbrenging van zijn woonplaats naar een andere lidstaat waar hij die tijdvakken heeft vervuld, uitsluitend in eerstbedoelde lidstaat heeft gewerkt en premies heeft betaald.

Volgens het Hof bestaat er dus, net als in de situatie die aan de orde was in het arrest Reichel-Albert, een voldoende nauwe band tussen de door CC in het buitenland vervulde tijdvakken van kinderopvoeding en de wegens beroepswerkzaamheden in Oostenrijk vervulde verzekeringstijdvakken. Bijgevolg moet de wetgeving van deze lidstaat worden toegepast op deze tijdvakken, die bij de toekenning van een ouderdomspensioen door die lidstaat in aanmerking dienen te worden genomen en dienen te worden erkend.

Indien CC Oostenrijk niet had verlaten, zouden haar kinderopvoedingstijdvakken in aanmerking zijn genomen bij de berekening van haar Oostenrijkse ouderdomspensioen. Net als de belanghebbende in de zaak waarin het arrest Reichel-Albert is gewezen, wordt CC benadeeld louter omdat zij gebruik heeft gemaakt van haar recht van vrij verkeer, hetgeen in strijd is met artikel 21 VWEU.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Volg ons!

